

**СТАНОВИЩЕ НА КНСБ
ПО ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2018 г.**

1. МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПРЕГЛЕД

В актуализираната СБП 2018-2020 г., която по същество се явява и мотиви към проектобюджет 2018 г. е направен макроикономически преглед на стопанската конюнктура от гледна точка на обективните пазарни предпоставки и фискалните параметри на предстоящия бюджет в контекста на общата правителствена политика и международните икономически реалности към този момент.

1.1. Външната среда

Въпреки констатираното забавяне на европейската икономика през 2016 г., тя отбеляза растеж от 2.3% през първото полугодие на 2017 г. спрямо същия период на предходната година, като ръстът на БВП в Евронзоната е сравнително по-нисък – 2.1%. Развиващите се икономики в съюза, каквато се оценява и българската, са един от двигателите на европейската икономика през последните години.

Въпреки ускореното развитие на американската икономика в края на 2016 г., в началото на 2017 г. тя претърпя известно забавяне и задържане на инвестиционната активност. В крайна сметка обаче, през последните няколко месеца тя отново генерира умерен растеж от 2.1%, а частните инвестиции нараснаха на база първото полугодие на 2016 г.

Като цяло, този процес е благоприятен за европейските държави по отношение на международните им икономически позиции и с оглед вътрешните структурни дисбаланси, предизвикани Брекзит, миграционната криза и др. Не трябва да се забравят и политическите промени, които настъпиха през последната една година – президентските избори в САЩ и парламентарните избори в едни от най-големите европейски икономики (Германия, Франция, Австрия, Чехия).

КНСБ смята, че оценката в СБП 2018-2020 за развитието на световната икономика е обективна, тя се намира в подем и макроикономическите агрегати реагират благоприятно на конюнктурата. В ЕС положително влияние има както вътрешното търсене като елемент на съвкупните разходи, така и нарасналата инвестиционна активност вследствие на водената политика от ЕЦБ на ниски лихвени проценти. Нетният износ също има положителен принос към общия БВП.

Като допълнителен акцент е важно да се спомене, че е положителна тенденцията към сближаване на икономическия растеж на ЕС28 и този на Евронзоната, с оглед на стремежа към кохезия и намаляване на икономическите различия вътре в съюза. В същото време, правителството отчита неясната и

сложна ситуация с излизането на Великобритания и в този дух, макар икономическите показатели да са оптимистични, прогнозите са резервирани. Това оценяваме като един прагматичен подход, който прави бюджета реален и изпълним.

Разбира се, що касае СБП 2018-2020 г. за България, съществуват редица предпоставки и условности, които имат отношение към формирането на икономическия растеж, поради което КНСБ смята, че тези прогнози подлежат на постоянна актуализация, с оглед невъзможността за абсолютно точна и правилна екстраполация в средносрочен план.

1.2. Вътрешната среда

От началото на 2016 г. темповете на икономически растеж на годишна база се запазиха на сходни нива от предходната година – 2.9% през първо тримесечие и 3.0% през второ тримесечие, като към края на годината страната ни отбеляза годишен реален растеж от 3.9%. Отчетен бе относителен паритет между приноса на нетния износ и на вътрешното потребление към БВП, както през цялата 2016 г., така и през първото полугодие на 2017 г. В средносрочната бюджетна прогноза е заложено очакване реалният икономически растеж да достигне до 4% към края на 2017 г., като в следващите три години поддържа ниво от 3.9%.

В секторен разрез растежът основно се дължи на услугите и промишлеността, а селското стопанство и строителството имат променлив или отрицателен принос. Тази тенденция продължава повече от няколко години. Очакванията са вътрешното търсене да се представя на задоволително равнище – крайното потребление има очаквани ръстове от 4.3 и 4.7% през 2017 г. и 2018 г., при стойност от 3.3% през 2016 г.

От гл.т. на разпределението компенсацията на 1 нает имаше противоречиво развитие досега, но в настоящата средносрочна прогноза е заложен един устойчив растеж – 6% за 2017 г. и 6.6% за 2018 г. За КНСБ тези очаквания, заложили и като основни макроикономически индикатори, са важни в контекста на ниските нива на заплащане на българските работници и необходимостта от политики по догонване на средноевропейските доходи в дългосрочен план.

Положително изменение показва и брутообразуването на основен капитал. За разлика от предходната година, когато бе отчетен отрицателен темп от минус 6.6%, прогнозата за 2017 г. е за ръст от 3.4%, като ускорителната тенденция ще продължи през 2018 г. (+4.3%) и ще достигне стойност от 5.9% в края на 2020 г. Нетният износ се очаква тази година за първи път от доста време да бъде отрицателна величина, поради едновременното намаление на износа и нарастване на пределната склонност към внос на населението. При засилване на вътрешното търсене, растежът на вноса на стоки и услуги ще достигне 7.1%

през 2018 г. В резултат нетният износ ще има отрицателен принос към растежа на БВП от 0.5 пр.п. и тази тенденция ще се запази до 2020 г. вкл.

Според КНСБ, за да се гарантира водещата роля на вътрешното търсене като фактор за висок растеж през следващите години, трябва да се открият повече променливи, които имат отношение към неговото стимулиране. В условията на рестриктивна бюджетна политика, целяща относително умерена фискална консолидация, вътрешното търсене трудно би генерирало очаквания ръст в БВП. В този смисъл, КНСБ за пореден път напомня, че дефицитното финансиране на социалните разходи в рамките на допустимите европейски норми не води до вреди за икономика ни, дори напротив – подобна политика би имала мултипликативен ефект върху всички сфери на живота, вкл. икономическата.

Положителен момент е вече очевидното излизане от дефлационните равнища на България, но инфлация в рамките на 1.3-1.4% е все относително ниска, за да стимулира икономическия растеж. В момента тя по-скоро поддържа икономическия растеж, което при всички положения е благоприятна промяна, още повече, че прогнозата е към 2020 г. ХИПЦ да достигне 1.8%.

Относителният дял на ПЧИ ще се задържи на досегашните си нива от 2.1-2.2%, като се очаква да остане такъв до края на периода 2020 г. В условията на ниски корпоративни данъци и относително ниски равнища на заплащане на труда спрямо останалите страни-членки, ниската инвестиционна активност на чуждия бизнес за поредна година остава изключително голямо предизвикателство. Поради ниската абсолютна стойност на ПЧИ те реално не могат да задвижат икономиката и заетостта. В този контекст, **изразяваме най-малко очакването тези темпове да не намалеят и по възможност да се предприемат политики към установяване на една ускорена тенденция на растеж. Към момента инвестициите не могат да бъдат основен двигател на растеж.**

Коефициентът на безработица бележи устойчив спад през последните две години, като тази тенденция предстои да се запази до края на периода 2020 г. Очакванията са за по-бърз спад на безработицата до 6.2% през 2018 г. и 5.6% в края на 2020 г.

Като положителен момент отчитаме също устойчивия темп на нарастване на текущата сметка по платежния баланс. Тази агрегат е много важен от гледна точка на вливането на допълнителен финансов ресурс в икономиката ни. КНСБ смята, че вливанията по текущата сметка имат по-силен мултипликативен ефект върху вътрешното търсене и икономическия растеж като цяло, отколкото равнището на ПЧИ. Паричният агрегат МЗ е нормално да намалява като темп на нарастване, поради отказа от ликвидност като обща тенденция в условията на динамично протичащи интеграционни и глобализационни процеси.

Според КНСБ, очакваният ръст на потенциалния икономически растеж е твърде слаб, предвид очакваните ниски нива на безработицата, подобряването на редица други показатели, като – инфлация, текущата сметка по платежния баланс, заетостта, средната работна заплата като елемент на повишената производителност на труда и т.н. Освен това, икономиката ни се намира във фаза на подем в икономическия цикъл.

В макроикономически план за КНСБ притеснителни остават редица факти:

- **Ниското равнище на преки чуждестранни инвестиции** – около 2% от БВП, при това през първото полугодие на 2017 г. последните разчети показват намаление спрямо аналогичния период на предходната година – тенденция характерна и за предходната година. Смятаме, че на фона на покачването в процентно изражение на общите инвестиции, ПЧИ трябва да бележат по-висок ръст от регистрирания. В структурен план нещата биха изглеждали много по-добре, тъй като в момента амортизационните отчисления представляват сериозна част от общата инвестиционна дейност в страната. На практика това обезсмисля целия инвестиционен процес, защото той не носи допълнителна добавена стойност.

- **Продължаващите колебливи и ниски нива на инфлацията**, макар и с прогнози тази тригодишна тенденция да бъде преодоляна постепенно през следващите години. Това е резултат от ниската инвестиционна активност и слабото потребление. КНСБ смята, че здравословното за икономиката равнище на ИПЦ би било от порядъка на 2-3%.

- **Възстановяването на българската икономика не е базирано на съществени структурни промени и интензивно развитие**, поради което и изменението на производителността на труда не води до аналогично изменение в равнището на работните заплати на национално, секторно и отраслово равнище. Емпирични изследвания през последните месеци потвърдиха, че няма статистически значима връзка между производителността на труда и средната работна заплата в България, което в контекста на общата възходяща конюнктура е огромен проблем. Реалните заплати биха могли да нарастват с много по-високи темпове от настоящите, ако икономическата логика се спазва от всички икономически субекти – домакинствата, държавата и частния бизнес.

- **КНСБ е силно притеснена от очаквания принос на фактора труд към потенциалния растеж (чиято вариация намалява значително в края на периода).** Делът на труда намалява от 0.5 пр.п. през 2016 г. до 0.2 пр.п. през 2020 г. Според нас, този показател е подценен и реалния принос на фактора труд е много повече. КНСБ разполага с редица анализи и изследвания

върху този проблем, базирани на адекватни емпирични модели, които при ако бъдат поискани, ще предостави за ползване на изпълнителната власт. Допълнително към това е важно да се каже, че приносът на фактора труд към 2016 г. според първоначални очаквания бе 0.4 пр.п., след което се наложи ревизия на тази оценка, защото накрая беше 0.5 пр.п. КНСБ смята, че подобна ревизия ще бъде необходима и тук, защото производствените фактори не се използват по хомогенен начин – те си взаимодействат непрекъснато. Факторът труд е единствения такъв, който освен пряк, има и косвен ефект върху обема на физическия продукт.

- **Динамиката на пазара** на труда показва положителна тригодишна тенденция, но **темповете са крайно недостатъчни**, за да се почувства осезателно подобрене в заетостта. Обикновено се акцентира върху структурните дефекти на пазара на труда, които основно са свързани с разминаването между търсене и предлагане на работна сила, търсенето на труд е все още слабо и изпитва цикличното въздействие на плахото икономическо възстановяване. За нас остава необясним фактът, че при очакван сериозен спад на безработицата, ръст на заетостта и добър икономически растеж, делът на фактора труд като принос в крайния продукт намалява, вместо обратното. Технологичната производствена база не се обновява и не позволява рационализиране на процеса по производство. Инвестиционната активност също е ниска. Тези факти допълнително подкрепят твърдението, че факторът труд за поредна година е не просто подценен, но и занижен.

- Според КНСБ, притеснителен е фактът, че **очакванията на Европейската Комисия се различават от тези на Министерство на Финансите**. Безработица от 5.6% е стойност, която почти отговаря на естественото равнище. Това предполага, че икономиката трябва да функционира при пълно равновесие, а реалният БВП да бъде равен на потенциалния, следователно растежът трябва да бъде по-висок. На фона на несигурността при всички останали макроикономически индикатори, тези прогнози най-вероятно ще трябва да бъдат ревизирани след време, каквато е практиката през последните няколко години. Разликата в оценките на МФ и ЕК е доста голяма при някои основни и структуроопределящи макроикономическата динамика индикатори – реален растеж на БВП, частно потребление, инвестиции в основен капитал, износ, текуща сметка по платежния баланс и равнището на безработицата. Все пак, практиката показва, че прогнозите на МФ като цяло са по-точни, отколкото тези на ЕК и в този смисъл се надяваме нашите резерви в тази посока да не бъдат оправдани.

- В този контекст се присъединяваме към притесненията на ЕК и смятаме, че **съществува риск от изпадането на страната ни в ситуация на т.нар. „jobless recovery”**. На практика в средносрочен период може да се окаже, че

страната ни може да генерира умерен дори и висок икономически растеж без това да води до намаление на безработица, дори обратното – до нейното нарастване.

- **Слабата частно-инвестиционна активност** свидетелства за несигурна икономическа конюнктура, неблагоприятна финансова и кредитна среда, но и за наличието на бюрократични, корупционни и административно-процедурни пречки. Устойчивост показва сивият сектор и нерегламентираната заетост, което не е положителен белег. Данъчната система също не помага, въпреки че самата идея за въвеждане на пропорционална схема на облагане, бе именно да се подобри събираемостта и да се намали делът на сивата икономика.

- **Негативната международна инвестиционна позиция остава притеснителна и към момента**, но положителните стойности по текущата сметка в платежния баланс донякъде балансират този показател. Задлъжнялостта в частния сектор остава висока, като акцентът тук попада върху нефинансовите предприятия, които рискуват да поставят страната в неблагоприятно положение в дългосрочен период, ако тази тенденция не спре или не започне да намалява.

В заключение, въпреки по-горе изказаните притеснения, КНСБ смята, че заложените макроикономически параметри от страна на Министерство на финансите в СБП 2018-2020 г. са в голяма степен обективни и постижими. Те дават една добра база за реализиране на устойчив икономически растеж и ускорено нарастване на доходите, вкл. и тези от труд.

2. ФИСКАЛНА И БЮДЖЕТНА ПОЛИТИКА

Основните приоритети в Бюджет 2018 са обобщени в 5 основни направления:

- Продължаване на реформата в сектор „Образование“;
- Отбрана и сигурност;
- Социална политика;
- Здравеопазване;
- Провеждане на Председателството на Съвета на ЕС през първото полугодие на 2018г.

2.1. Данъчна политика

КНСБ отчита положителния характер на предвидените промени в данъчните закони за 2018 г., като изразява принципната си подкрепа дотолкова, доколкото те целят технологично подобрене и икономизация на време за администриране на различните видове данъци. По-важните предложения, които КНСБ счита че ще окажат положителен характер върху стопанската конюнктура, са обект на отделни наши становища.

КНСБ оценява опита на държавата да рационализира редица процеси по администриране на различните видове данъци и оптимизиране на тяхната процедура по събираемост, но оставаме с впечатлението, че за поредна година не са засегнати важни за нас и гражданското общество теми, за които настояваме от много години. В настоящия им вид, измененията в данъчните закони имат по-скоро технически характер и не биха променили съществено данъчната философия, която според нас има нужда от преразглеждане.

Настояваме за промени в модела на плоско данъчно облагане на физическите лица в следните направления и стъпки:

✓ Въвеждане на необлагаем минимум, който да съответства на установената минимална работна заплата за страната. Доходите, които превишават установената МРЗ да бъдат облагани с досегашната ставка от 10%.

✓ Увеличаване на максималния осигурителен доход до сума, равна на 10 пъти установената МРЗ за страната. Доходите, които превишават 10 пъти установената МРЗ за страната да бъдат облагани с 20% данъчна ставка.

✓ КНСБ осъзнава, че подобни промени изискват време и в този смисъл настояваме в Бюджет 2018 г. на първо време да бъде повишен максималния осигурителен доход от 2600 лв. на 3000 лв. и да бъде въведен необлагаем минимум, който да бъде равен на МРЗ. Аргументът ни в тази посока е, че както МРЗ, така и СРЗ през последните 5 години нараснаха с големи темпове, докато максималните осигурителни доходи за същия период не са променяни. Не виждаме логика в подобна политика, тъй като става въпрос за подобряване на състоянието на бъдещи преразпределителни процеси в пенсионно-осигурителната система.

✓ Що се отнася до искането за необлагаем минимум, освен елемента на справедливост, който търсим, сме провокирани и от факта, че делът на корпоративния данък като дял в приходната част на бюджета е твърде нисък, докато делът на косвените данъци и данъка върху физическите лица е много висок. В този смисъл е и искането ни за необлагаем минимум, който, освен всички социални ползи за обществото, да въведе някакъв паритет в крайния принос на отделните данъци.

✓ КНСБ настоява, успоредно с промяната на пропорционалния данък, да се интегрира и семейното подоходно облагане като цялостен модел на прилагане. Този подход на облагане финансово би стимулирал семействата и би насърчил раждаемостта и отглеждането на деца. Освен това, по този начин могат да се подпомогнат семействата, като се увеличи техния разполагаем месечен общ доход. Това би довело до повишено потребление и повече приходи от косвени данъци.

✓ Освен това, КНСБ предлага допълнителна мярка в тази посока, която да предвижда необлагаем минимален първоначален общ доход от 24 000 лв. за млади семейства за съответната година след сключване на брака. По този начин ще се стимулира сключването на граждански брак, раждаемостта и потреблението. Според нашите изчисления, това би струвало на Бюджет 2018 едва 45 млн. лв., което не е голяма сума на фона на общия размер на държавния бюджет.

✓ КНСБ смята, че е икономически логично и социално справедливо да се въведе данък „богатство“ по отношение на допълнителни жилища, скъпи автомобили, скъпи вили, яхти и др.

По отношение на корпоративното подоходно облагане искаме:

✓ Въвеждане на данък върху финансовите трансакции, който да бъде равен на 0.1% при обмяната на акции и облигации и 0.01% за договори на дериватни инструменти, ако една от финансовите институции е в страна-членка на ЕС. За да се избегне евентуален негативен ефект върху реалната икономика, каквито твърдения съществуват, данък за финансовите трансакции да не се прилага при следните частни случаи: ежедневни финансови дейности на граждани и фирми (напр. заеми, плащания, застраховки, депозити и др.), дейности за инвестиционно банкиране в контекста на набиране на капитал, трансакции, извършвани в рамките на операции по реструктуриране, рефинансиране на трансакции с централни банки на държави и ЕЦБ. КНСБ припомня, че такъв налог съществува в редица държави от ЕС, като Гърция, Полша, Италия и Белгия. Целта на този данък е да въведе справедливо облагане на финансовите институции, които получиха сериозна подкрепа от страните си по време на кризата и сега е време да отделят по-сериозна част от печалбата си в името на справедливото ѝ разпределение. По този начин ще се изменят задължителните резерви на търговските банки и тяхното предпочитание към ликвидност. Освен това, подобен данък би повишил допълнително доверието във финансовите институции.

✓ КНСБ настоява за повишаване на данъка върху приходите от дивиденди от 5% на 10%, с оглед следване на еднаква логика с тази на корпоративното облагане. По този начин би се постигнало едно по-ефективно преразпределяне на средства във финансовия сектор, предвид огромните печалби и липсата на реинвестиция от страна на инвеститорите.

✓ Наред с тези две основни предложения, КНСБ иска и въвеждането на допълнителни данъчни стимули за повишаване на квалификацията във фирмите и прилагане на т.нар. „зелени данъци“, способстващи за намаляване енергоемкостта на производствата.

В контекста на предложенията, които ние правим и липсата на обратен диалог от правителството по тях за поредна година, КНСБ счита за необходимо да изложи в структуриран вид основните си аргументи в тази насока още веднъж.

На първо място, парадигмата, че ниските данъци са магнит и автоматичен стимулатор за инвеститори и производители, загуби стойност през последните години. Топящите се от година на година чуждестранни инвестиции в България сочат, че съвсем други са необходимите и достатъчни условия, които могат да привлекат чуждия инвеститор. Пропорционалното данъчно облагане, освен че трябваше да спомогне за намаляване дела на неформалната икономика и да увеличи данъчните приходи заради разширената база, имаше за задача да осигури достатъчен прираст на инвестиции. Близо десетилетие по-късно, натрупаните емпирични данни позволяват обективно да се каже, че това не се случи. Въвеждането на прогресивно облагане ще освободи голям ресурс в ниско доходните групи. Голяма част от разходите в тяхната потребителска кошница се правят за храна, което по косвен път, от една страна, ще повиши приходите от ДДС, а от друга, ще повиши стандарта на живот сред обществото посредством по-ефективно преразпределяне. По този начин и оборотите на фирмите също ще се повишат. Считаме че потребителската данъчна тежест към момента е твърде висока, а общата такава е непропорционално разпределена.

На второ място, безпрецедентно е обърнато съотношението между преки и косвени данъци като дял в данъчните приходи. Подобна данъчна структура няма в нито една европейска страна и тя по никакъв начин не спомага за преодоляване на неравенствата, бедността и социалното изключване, напротив – задълбочава ги. Структурата на данъчните приходи се е изменила по начин, който прехвърля данъчната тежест върху косвените данъци, които пък са обект на плащане от цялото общество. Изхождайки от идеята, че пределната полезност на парите за по-бедните хора е по-висока, то и тяхното потребление на стоки, обложени с ДДС, е по-голямо. В този смисъл, те са обект на двойно облагане и се отнема несправедливо част от дохода им заради сгрешената система. Затова КНСБ иска промени, насочени към възстановяване на справедливостта и атакуване на бедността. Считаме че нашите предложения за данъчна реформа са именно такива.

Накрая, но не на последно място, КНСБ е на мнение, че данъчна реформа трябва да се прави по време на възходяща икономическа конюнктура, каквато имаме в момента. Изложените предложения са наши принципни позиции, по които всяка година водим дебат и от които няма да се откажем.

2.2. Приходна част по КФП

Основна цел през периода е провеждането на политика, насочена към повишаване на бюджетните приходи и намаляване на дела на сенчестата икономика. Следва се политика на запазване на ниските нива на данъчно облагане при преките данъци и на високата данъчната тежест на косвените такива. Включените в СБП за периода 2018-2020г. разчети за приходите,

помощите и даренията по КФП запазват устойчиво ниво в диапазона 38.4-35.5% от БВП.

В средносрочен план се предвиждаше приходите, помощите и даренията по КФП да нарастват. В крайна сметка, това няма да се осъществи, като според сегашните оценки, очакваното изпълнение на приходите ще бъде на ниво едва 35% от БВП към края на 2017г. Очакванията са в следващите години да се запази в тези граници от 35–36%. Според КНСБ, въпреки номиналното покачване на БВП в абсолютно изражение и на приходите в Държавния бюджет, процентното намаление на приходите като общ дял от БВП води до една статичност на този важен за бюджетните сектори показател. Нещо повече, към 2017г. се очаква приходите да бъдат близо 1,7 млрд. лв. по-малко. Въпреки това, КНСБ смята, че това намаление не е в противоречие с изразената позиция на изпълнителната власт за подобряване на ефективността при събиране на приходите и тяхното администриране. Причината се крие в това, че по-малкото приходи в ревизираната оценка се дължат на намалените приходи от концесии, които са с около 600 млн. лв. по-малко спрямо пролетната прогноза и графата „други приходи“. В крайна сметка, данъчно-осигурителните приходи нарастват при фактическото изпълнение на Бюджет 2017 г. в края му с около 1,1 млрд. лв., въпреки общото намаление на приходната част.

В този смисъл, КНСБ подкрепя предложените мерки за повишаване на бюджетните приходи и борба с данъчните измами, като – прилагане на механизма за обратно начисляване на ДДС при доставка на зърнени и технически култури, разширен фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск, поетапно повишение на акцизните ставки на цигарите и т.н.

Най-съществен ефект върху ръста имат данъчно-осигурителните приходи, които формират около 80% от приходите по КФП. Решаващо значение отново имат приходите от косвени данъци, които представляват над 50% от данъчно-осигурителните приходи. Както вече споменахме, подобна данъчна структура няма в нито една европейска страна и тя по никакъв начин не спомага за преодоляване на неравенствата, бедността и социалното изключване, напротив – задълбочава ги.

Приходите за 2018 г. се очаква да нараснат с около 3,5 млрд. лв., което КНСБ отчита като положителен момент. На база очакваното изпълнение на Бюджета за 2017 г. това е темп на прираст от 10%, което определено говори за подобрена събираемост, от една страна, и за повишена икономическа активност в реалния сектор, от друга. Не случайно около 1,9 млрд. лв. от тези допълнителни приходи през следващата година ще дойдат именно от данъчно-осигурителните вноски, където ДДС има най-голям относителен принос.

КНСБ не се противопоставя на усилията за фискална консолидация, с цел намаление на дефицита, но това не трябва да бъде самоцел на правителството, а функция от една балансирана и стимулираща растежа икономическа политика.

Като цяло се наблюдава стремеж към оптимизация на процеса по събираемост на приходите, с цел умерена фискална консолидация в комбинация с относително консервативна разходна политика.

В заключение, СБП 2018-2020г. е основа за постигане на по-бърза консолидация и поетапно преодоляване на дефицита. Що се отнася до макрорамката, то тя несъмнено би допринесла за неговото подобряване. Необходимо е обаче повече внимание към социалния сектор и по-детайлното отчитане на алтернативната цена, която плащат някои групи от обществото.

2.3. Разходи по КФП

След ревизираната оценка тази есен, разходната част на КФП за 2017г. възлиза на 34 864,7 млн. лв., което е намаление с около 1,9 млрд. лв. спрямо оценката в предходната средносрочна прогноза от пролетта. То се дължи главно на пониските приходи, за които стана въпрос вече. Това е важно от гледна точка на тълкуването на разходната част в Бюджет 2018г. и нейното изменение спрямо 2017г., защото поради значителната ревизия, темповете на изменение са доста различни.

Съществени промени в приоритетната ориентация на разходите през 2018г. не се наблюдават, но като положително може да се отчете по-бързият им растеж, както в абсолютно изражение, така и в темп на изменение.

Разходите по КФП като дял от БВП се характеризират с известна цикличност през последните 2 години: от 2015 г. – 40.2%, 2016 г. – 37.3%. За 2017 г. в АСБП са заложили – 38.4% от БВП, но фактическото изпълнение ще приключи едва на 35%; през 2018 г. – 36.2%, 2019г. – 35.8% и 2020г. – 35.5%.

За КНСБ това е ясна индикация за непостоянната роля на държавата в преразпределението. Това е подход, който Конфедерацията не споделя и тъкмо той е в основата на ограничената социална компонента на бюджета и на съществуващите дефицити в социалната политика на правителството.

За 2017 г. имаше възможност да се отбележат рекордно високи разходи и като процент от БВП и като абсолютна стойност, което първоначално отчетохме като положителен факт при оценката си в пролетната СБП. За съжаление в момента нещата стоят коренно различно и изразяваме притеснението си, че много често се налага актуализация на основни фискални параметри на бюджета, които като обем не са никак малко. Става въпрос за фактическо намаление на разходите към края на 2017г. с приблизително 2 млрд. лв.

Отбелязваме като положителна тенденцията към увеличение на разходите за заплати в този период, макар и да смятаме, че това увеличение е все още в недостатъчна степен предвид благоприятната икономическа конюнктура и постоянния отказ на бизнеса да вдига заплатите с темп, който отговаря на производителността на работниците.

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

	Разходи Бюджет 2017 (хил.лв) - Програма	Разходи Бюджет 2017 (хил.лв) - очакв. изпълн.	Разходи Бюджет 2018 (хил.лв)	Прираст (%) спрямо Бюджет 2017 - Програма	Прираст (%) спрямо Бюджет 2017 - очакв. изпъл.	Абсолютни стойности изменение (спрямо очакв. изп.)	Абсолютни стойности изменение (спрямо програмата)
1. Общо	35 777,00	33 925,70	38 190	106,74	113	4 264	2 413
2. Нелихвени	34 950,30	33 126,80	37 468	107,2	113,1	4 341	2 518
3. Текущи	29 147,90	29 457,00	31 822,90	109,18	108	2 366	2 675
3.1. Персонал	7 371,40	7 754,80	8 301,20	112,61	107	546	930
3.1.1. Заплати	4 982,10	5 146,20	5 639,10	113,19	110	493	657
3.1.2. Други възнаграждения на персонала	661,5	858	728,3	110,1	85	-130	67
3.1.3. Осигурителни вноски	1 727,80	1 750,60	1 933,80	111,92	110,46	183	206
4. Издръжка - общо	4 478,70	4 036,70	4 619,90	103,15	114	583	141
5. Стипендии	75,7	101,7	115,7	152,84	113,77	14	40
6. Субсидии и други текущи трансфери - общо	1 857,00	1 916,70	2 131,40	114,78	111	215	274
6.1. Субсидии и други текущи трансфери	1 753,80	1 808,70	2 028,20	115,65	112,14	220	274
6.2. Субсидии и др. тек. трансф. за осъществяване на болнична помощ	103,2	108	103,2	100	95,56	-5	0
7. Социални и здравноосигурителни плащания	14 538,30	14 848,20	15 932,40	109,59	107,3	1 084	1 394
8. Пенсии	8 965,10	9 047,00	9 493,70	105,9	105	447	529
9. Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2 541,20	2 700,60	2 776,70	109,27	102,82	76	236

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

10. Здравноосигурителни плащания	3 032,00	3 100,60	3 662,10	120,78	118,11	562	630
11. Капиталови разходи	6 183,00	4 009,60	6 147,80	99,43	153	2 138	-35
12. Резерви	412,5	412,5	185,7	45,02	45	-227	-227
12.1. НЗОК	341,4	341,4	114,6	33,57	33,57	-227	-227
13. Лихви	826,8	798,9	722,4	87,37	90,42	-77	-104
13.1. Външни лихви	561,9	545,8	465,1	82,77	85,21	-81	-97
13.2. Вътрешни лихви	264,9	253,1	257,2	97,09	101,62	4	-8

Както може да се види от таблицата, има много сериозна ревизия на разходите, поради събраните по-малко приходи спрямо очакваните в прогнозите от пролетта. Налице са едни стойности и зависимости при първоначалния вариант на програмата за Бюджет 2017 г. спрямо Проектобюджет 2018 г. и съвсем други зависимости при новото фактическо изпълнение, чиято ревизия е около 1,9 млрд. лв.

Разходите за персонал нарастват с 12.6% спрямо миналогодишния Бюджет и едва със 7% спрямо очакваното изпълнение на миналогодишния Бюджет. Разходите за заплати бележат ръст от 13.2% според първоначалния вариант от пролетта и едва 10% след ревизията в момента. Става въпрос за допълнително 493 млн. лв. Според КНСБ това е недостатъчно с оглед нашите искания по отношение на заплатите, които са подробно описани в Приложението.

Капиталовите разходи намаляват с 35 млн. лв. спрямо прогнозата от пролетта и окончателния вариант на Бюджет 2017 г., но в същото време темпът на прираст спрямо ревизираната оценка от есента е 53%, което е около 2 млрд. лв. Може да се види, че намалението на разходите като цяло е отразено в тяхната капиталова част в голяма степен, което според нас се е превърнало в практика. Все пак, основният проблем тук е в темпа на изпълнение.

Резервите в разходната част по КФП за 2017 г. нямат промяна по отношение на очакваното и фактическото изпълнение след ревизията, но в Проектобюджет 2018 е предвидено да намалее с 227 млн. лв. Те се използват за природни бедствия и др. важни за обществото цели в извънредни условия. Това за нас е неприемливо. КНСБ смята, че превенцията е най-добрият защитник от природни бедствия, а превенцията не е възможна без финансова обезпеченост. В този смисъл, не сме съгласни с намалението на резервите на НЗОК с около 200 млн. лв.

Накрая КНСБ припомня, че разликата между исканията ни за персонал и сумата, която е отделена като допълнителен прираст в Бюджет 2018 г. спрямо очакваното изпълнение е 457 млн. лв. Важно уточнение е, че голяма част от предвидените допълнително пари за Персонал в размер на 546 млн. лв. ще

отиде в само два сектора – Образование и Отбрана и сигурност. За останалите сектори остават около 90 млн. лв., които да се разпределят. Липсата на хомогенност определено е проблем с оглед прилагането на една балансирана разходна политика.

2.4. Бюджетен дефицит

Средносрочната перспектива, която е рамкирала изпълнителната власт, акцентира върху приоритета за запазване на стабилността на публичните финанси и се изразява в следване на вече определените цели за продължаване на фискалната консолидация и придържане към консолидационните стъпки за периода 2017-2019 г., които определят аналогична тенденция и в АСБП 2018-2020 г. Става въпрос за **целенасочена рестриктивна фискална политика, макар и вече по-умерена, с цел преодоляване на бюджетния дефицит по-бързо, отколкото бе предвидено първоначално.** За пореден път изразяваме позицията си, че дефицитното бюджетиране в рамките до референтната стойност на социално-ориентирани сектори може да доведе само до положителни промени за икономиката ни.

Заложеният дефицит е -1.0% за 2018 г., -0.5% за 2019 г. и 0% за 2020 г. Идеята е страната ни да постигне балансиран бюджет към края на 2020 г. КНСБ иска да припомни, че тази прогноза бе актуализирана през последната година. Тази актуализация бе насочена към по-стръмна фискална консолидация. КНСБ припомня, че държавният бюджет не е като семейния бюджет. Редица икономисти през годините са доказвали по теоретичен и емпиричен път, че дефицитното финансиране е здравословно за една икономика и стимулира растежа. Балансираният бюджет не трябва да бъде самоцел, а функция от едно ускорено производство и подобряващо се благосъстояние. Според КНСБ, заложените очаквани изпълнения са реалистични, но в същото време нямат дългосрочна визия, която да следват като път на развитие.

2.5. Държавен дълг

КНСБ оценява като положителен момент редуцирането на държавния дълг до 23,6 млрд. лв. към края на 2017 г., който през следващата година трябва да се свие до 23,5 млрд. лв. (22.3% от БВП) и в края на 2020 г. да достигне 23,8 млрд. лв. (20% от БВП). Освен това, както делът на вътрешния, така и делът на външния дълг намалява. КНСБ отчита този факт, защото една от критиките миналата година беше в тази насока, относно съотношението вътрешен/външен дълг.

2.6. Финансово подпомагане на реалния сектор

Основният фокус на държавното финансово подпомагане на реалния сектор е свързан с предоставянето на средства под формата на субсидии, компенсация и капиталови трансфери за нефинансовите предприятия от сектори транспорт и съобщения.

КНСБ оценява положително предвидените **средства за субсидии** за Национална компания „Железопътна инфраструктура“, увеличена с 10 млн.лв.

спрямо настоящата за 2017 г. и достигаща 145 млн.лв. през 2018, за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД (175 млн.лв. за периода на Прогнозата), както и размера на предвидените за **капиталови трансфери** от държавния бюджет средства - съответно 115 млн.лв. за НКЖИ (ръст с 10 млн.лв.) и 35млн.лв. за „БДЖ – Пътнически превози“. Считаме, че така заложените финансови параметри на двете дружества са приемливи за покриване на необходимите разходи, възникнали при изпълнение на възложените им от държавата задължения, свързани с предоставяне на обществени услуги.

По отношение средствата за субсидии, които се предоставят на „Български пощи“ ЕАД във връзка с изпълнението на задължението за извършване на универсалната пощенска услуга, възложено му със Закона за пощенските услуги, която за 2018 г. е планирано да бъде 17,6 млн.лв., Конфедерацията заявява своята принципна подкрепа, тъй като предвидените средства ще покрият нетните разходи за нейното изпълнение, но няма да стигнат за увеличение на работните заплати.

3. ПАЗАР НА ТРУДА

Очакванията за продължително възстановяване на пазара на труда в СБП са следствие от забавеното реструктуриране на икономиката в условията на рецесия, трайно установените ниски нива на преки чуждестранни инвестиции, слабата вътрешно-инвестиционна активност, тревожния спад на икономическата активност, както и от противоречивите сигнали, които идваха от регулярните изследвания на бизнес климата в страната. Извън конюнктурните фактори обаче силно въздействие оказва демографската криза – фактор с фундаментално значение за невъзможността пазара на труда да се възстанови в пред кризисните си параметри. От над 400 хил. загубени работни места 250 хил. са невъзвратими и влияние върху това оказват както ниската раждаемост и високата смъртност, така и нестихващия емиграционен поток навън. Недостигът на работна сила става все по-осезаем и той се превръща в проблем, който крие много опасности и рискове пред устойчивия растеж.

През първата половина на 2017 г. се наблюдават някои положителни промени и окуражителни индикации:

- увеличение на броя на заетите с 1% на годишна база, като положителен принос отбелязват и трите сектора на икономиката;
- понижение на броя на безработните с 19.6% спрямо шестте месеца на 2016 г. до ниво от 219,2 хил. души или 6.6% от работната сила;
- повишение на коефициента на икономическа активност на населението (15+) с 1.2 пр.п. до 54.7% за полугодieto на настоящата година;
- намаляване на броя на обезкуражените лица с 25.3% до 127,1 хил. души през първото полугодие на 2017 г.

Под въздействието на увеличението на МРЗ за страната, както и на повишението на работните заплати в отрасли с висок относителен дял в заетостта, доходите от труд продължиха положителната тенденция от

последните 3 години на сравнително висок ръст. През първото полугодие на 2017 г. средната работна заплата в частния сектор отбеляза предимствен ръст от 10.1% в сравнение с тази от обществения сектор (7.7%). Положителната тенденция от последните години е следствие и от засилената външна конкуренция на европейския пазар на труда и острия недостиг на работна сила в страната.

3.1. Заетост и безработица

Горепосочените положителни промени в пазара на труда от началото на 2017 г. дават основание за очакване тази тенденция да продължи, макар и с различни темпове по отношение на отделните показатели – забавяне ръста на икономическа активност и на заетостта за сметка на по-осезаем спад на коефициента на безработица – средно с по 0.3 пр.п. и достигане на пред кризисното ниво от 5.6% през 2020 г.

Като цяло търсенето на пазара на труда се увеличава, но на преден план изпъкват структурните дефекти между търсене и предлагане, които ще продължават да бъдат фактор със задържащо въздействие.

Остават някои основни проблеми и предизвикателства, които не намират адекватна оценка и действия от поредица правителства.

- Продължава ограниченото търсене на работна сила в слабо развитите райони – факт, който задълбочава неравенствата и регионалните диспропорции.
- Безработицата сред някои групи от населението, превърнали се трайно в рискови, остава на много високи равнища – коефициент на безработица при безработните с ниско и начално образование 40.4%, с основно образование 18.8%, коефициент на продължителна безработица 4.5% (годишни данни за 2016 г.).

Възможностите им за излизане от „капана на бедността” и от зависимостта от социалното подпомагане са силно ограничени. Те са потенциален източник за попълване контингента на обезкуражените лица, въпреки отчитаните положителни тенденции през последните години. Опитите да се търси решение чрез разширяване и въвеждане на нови форми на гъвкава заетост са неудачни, защото те предполагат ниско заплащане на труда и съответно не стимулират връщане към заетост. Още по-неефективни са те по отношение на допълнителни възможности за преодоляване на структурните дефекти на пазара на труда и разминаването между предлаганите и търсените от работодателите компетенции и умения на работната сила.

В Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза 2018-2020 г. е заложено активната политика на пазара на труда да бъде насочена в две приоритетни направления:

- Действия за повишаване на предлагането на квалифицирана работна сила, притежаваща търсени от работодателите умения. Имайки

предвид заложените мерки в Управленската програма на правителството, очевидно действията по това направление ще бъдат насочени към: задържане на квалифицираните работници и служители, завръщането на завършилите образованието си в чужбина български младежи и работещи вече навън наши емигранти, както и привличане на квалифицирани кадри от трети страни (с предимство на българските диаспори в тях).

- **Действия за активиране на безработните и подкрепа за увеличаването на заетостта.** Основни целеви групи по това приоритетно направление са: продължително безработни лица; безработни младежи до 29 г. с подгрупа до 25 г., младежи, които нито се обучават, нито са заети (NEET's); безработни над 50-годишна възраст; безработни без професия, без квалификация или с нетърсена на пазара на труда професионална квалификация; безработни с трайни увреждания; неактивни лица, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица.

Активната политика на пазара на труда декларативно е базирана на спазване принципите за регионализация, съфинансиране от работодателите, развитие на комплексните услуги, повишаване ефективността на програмите и мерките посредством периодични оценки на резултатите, обвързване на обученията с краткосрочните и средносрочните прогнози за търсене на работна сила, завишен контрол върху качеството на обученията.

Анализът на Актуализираната бюджетна прогноза, както и на Управленската програма и НПДЗ-2018, показва, че в голяма степен проблемите на пазара на труда са ясно дефинирани, целевите групи са идентифицирани и са определени адекватни мерки и политики за техния обхват. Доколко обаче е налице политическа воля за насочване на необходимите публични ресурси за финансовото им обезпечаване, съществуват реални съмнения. Разчита се на естественото въздействие на икономическия цикъл, на повишената активност на частния сектор, на европейските средства за подобряване качествените характеристики на работната сила, а се negliжират регулативните функции на държавата по отношение на пазара на труда.

За поредна година предвидените средства за активна политика на пазара на труда по бюджета на МТСП са 73 млн. лв. Според КНСБ, тези средства не могат да доведат до по-добро и по-ефективно използване на работната сила в страната, което ще има негативни последствия върху възможностите за възстановяване на заетостта и икономическия растеж. В тази връзка предлагаме увеличение на бюджета на Националния план за действие по заетостта за 2018 г. на 95 млн. лв.

От анализа на направените симулации (стр. 119-120 на Актуализираната СБП) е очевидно, че ще се разчита в много голяма степен на ефектите от усвояването на средствата от европейските фондове и програмите на ЕС. По отношение на пазара на труда симулациите показват допълнителен ръст от 7.8% в броя на

заетите към 2020 г., както и подобряване нивото на безработица, което към края на периода се очаква да е с 3.6 пр.п. по-ниско в сравнение със сценария без средства от ЕС. Значително по-ниско въздействие показват симулациите по отношение на средната работна заплата – допълнителен ръст от 3.3%. Доколко реалистична е прогнозата за ефектите върху пазара на труда от усвоените европейски средства – предстои да видим, защото се разчита освен на прякото им въздействие, така и на допълнителен ефект „в резултат на повишената икономическа активност, генерирана от допълнителните инвестиции”.

3.2. Политика по доходите от труд

Факторите, оказващи положително въздействие върху нарастването на доходите от труд, ще продължат да влияят през 2018 г., както и през следващите години в средносрочен план.

Увеличението на минималната работна заплата за страната ще бъде извършено на 3 последователни стъпки – 510 лв. от 1 януари 2018 г., 560 лв. от 1 януари 2019 г. и 610 лв. от 1 януари 2020 г.

Бюджет 2018 предлага една доста по-широка платформа от намерения в политиката по доходи в сравнение с предходни години. В структурен разрез обаче може да се установи сериозен дисбаланс, касаещ разпределението на допълнителните средства за персонал. От общо 547 млн.лв. повече разходи за персонал през 2018 г. спрямо очакваното изпълнение на бюджета през 2017 г. над 80% са концентрирани в трите сектора – отбрана, МВР и средно образование. Останалите първостепенни разпоредители разпределят едва около 20% от средствата за увеличение на възнагражденията, което прави невъзможно тяхното увеличение.

Сравнение на разходите за персонал по първостепенни разпоредители (министерства) – Проектобюджет 2018 към Бюджет 2017

Министерство	Бюджет 2017 (хил. лв.)	Бюджет 2018 (хил. лв.)	Разлика (хил. лв.)	Процентно изменение
МФ	262 619,0	281 377,0	+18 758,0	7,1%
МВНР	23 478,1	23 728,4	+250,3	1,1%
МО	804 678,0	911 730,0	+107 052,0	13,3%
МВР	1 106 763,0	1 161 763,0	+55 000,0	5,0%
МП	140 134,0	157 659,0	+17 525,0	12,5%
МТСП	88 701,6	99 224,5	+10 522,9	11,9%
МЗ	204 709,1	207 819,1	+3 110,0	1,5%
МОН	228 417,8	322 996,2	+94 578,4	41,4%
МК	88 817,8	101 473,3	+12 655,5	14,2%
МОСВ	26 698,1	29 009,3	+2 311,2	8,7%
МИ	29 229,8	30 681,1	+1 451,3	5,0%
МЕ	5 694,6	6 547,6	+853,0	15,0%

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

МТ	2 378,5	2 692,8	+314,3	13,2%
МРРБ	39 199,5	42 160,4	+2 960,9	7,5%
МЗХГ	113 533,8	116 059,0	+2 525,2	2,2%
МТИТС	27 330,2	28 025,8	+695,6	2,5%
ММС	9 962,1	11 533,1	+1 571,0	15,8%

Съобразно посочените приоритети на правителството, ангажименти за повишаване на възнагражденията в средносрочен план са предвидени за следните сектори и бюджетни системи:

- В сектор „Образование”, наред с допълнително предоставените 80 млн. лв. за увеличение на заплатите от бюджет 2017, са предвидени повече 330 млн. лв. за 2018 г. (вкл. за заплати и нови дейности), както и поетапно осигуряване на допълнително финансиране през следващите години, което като общ сумарен ефект да доведе до „удвояване на средствата за възнаграждения на педагогическия персонал през 2021 г. спрямо 2017 г.”
- В системата на Министерството на отбраната са предвидени по 100 млн. лв. ежегодно за увеличение на възнагражденията на личния състав, с цел „създаване на условия за мотивация и професионален подбор на кадрите”.
- В системата на Министерството на вътрешните работи са предвидени по 55 млн. лв. ежегодно увеличение на средствата за персонал, с цел „повишаване ефективността при изпълнението на политиката в областта на сигурността и на вътрешния ред”.

В останалите бюджетни дейности ангажиментите са по отношение на Бюджет 2018 г. и те се различават по възможностите, които предоставят за увеличение на работните заплати:

- ✓ В системата на здравеопазването за 2018 г. са разчетени допълнителни средства за възнаграждения в размер на 19,7 млн. лв. за Спешната медицинска помощ, с цел „устойчиво развитие на човешките ресурси и осигуряване на равен достъп на гражданите до СМП”.
- ✓ В училищното и детско здравеопазване – увеличението на средствата за делегирани от държавата дейности с 25,5 млн. лв. ще позволи увеличение на заплатите на персонала в приемливи за нас граници.
- ✓ За структурите към МТСП (Агенция за социално подпомагане, Агенция по заетостта, ИА Главна инспекция по труда, Агенция за хората с увреждания) се предоставят допълнителни средства за възнаграждения в размер на 9,4 млн. лв., с оглед „запазване на административния капацитет и нормалното им функциониране”.
- ✓ За Националната агенция по приходите през 2018 г. са предвидени средства за увеличение числеността на персонала, разширение на обхвата на дейностите, както и за увеличение на работните заплати съобразно

възможностите, които предоставя допълнителното финансиране – с оглед повишаване на ефективността и фискалния ефект на контролната дейност”.

- ✓ За Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” към Министерство на правосъдието разходите за персонал са увеличени с 5 млн. лв. за служителите, чиито правоотношения са по Закона за МВР, а мотивите са свързани „с укрепване на пенитенциарната ситема и инфраструктурата по сигурността в затворите и следствените арести”.
- ✓ Общинската администрация получава увеличение на разходите за персонал с 23 млн. лв., с цел – „по-ефективна работа на местната администрация и подобряване на административния капацитет на общините при изпълнение на техните функции и задачи”.

КНСБ смята, че настоящите промени в политиката по доходите на правителството ще имат своята положителна роля, като реалната оценка на ефекта ще може да се направи едва когато тези промени се измерят времево и количествено. Тенденцията е добра, но обхватът на реформите в тази сфера може да се разшири още повече, с оглед на изключително ниските нива на заплащане на труда в такива важни социални системи, каквито са:

- в агенциите към МТСП са заети високо квалифицирани специалисти, работещи „на терен” (някои от тях при утежнени условия на труд) – средно увеличението на заплатите в тях е около 5%, а КНСБ настоява за поне 15%-но увеличение;
- в здравеопазването допълнителното увеличение на средствата за персонал през 2018 г. в размер на едва 3,1 млн.лв. гарантира покриването на новия размер на МРЗ, а това означава, че около 14 хил. медицински работници в РЗИ, ДМСГД, държавни психиатрични болници, Центрове за трансфузионна хематология и др. ще останат без увеличение на заплатите;
- в областта на културата заетите в музеите, библиотеките и читалищата също могат да разчитат на минимално увеличение на заплатите от около 8% (при искане от КНСБ в рамките на 10-15%), което е крайно недостатъчно, като се има предвид настоящото равнище на заплатите, от една страна, и образователното и квалификационно равнище на персонала, от друга;
- трайно нерешени остават проблемите със заплащането на труда в селско-стопанските структури Агенция за борба с градушките, Напоителни системи, ССА и др.

За онагледяване на последното ни твърдение прилагаме следния сравнителен анализ:

В Проекто бюджета на МЗХГ за 2018 г. разходите са увеличени с 4 543,2 хил. лв. (разходи 2017 г. - 205 544,9 хил.лв., разходи 2018 г. - 210 088,1 хил.лв.).

От разпределението на чл.23 по алинеи се вижда, че разходите за персонал са увеличени с 2 525,2 хил. лв.

В ал.4 на чл.23 се утвърждават средства в размер на 17 млн.лв. за извършване на обществената услуга за защита на вредното въздействие на водите, възложена на „Напоителни системи” ЕАД, които са в рамките на текущите разходи по ал.1 (за 2017 г. – 15 млн.лв., за 2018 г. – 17 млн.лв.)

В ал.5 на чл.23 се утвърждават средства в размер на 1 681,0 хил.лв. за обезпечаване дейността изпълнението на ИА ”Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове” (2017 г. - 1681,0 хил.лв. и 2018 г. – 1 681,0 хил.лв.).

По нашето първо искане (виж Приложението) - да бъдат увеличени разходите за персонал с 12 млн.лв., от проектобюджета за 2018 г. е видно, че се увеличават с 2 525,2 хил.лв., които ще покрият увеличението на минималната работна заплата с 50 лв., както и увеличената с 1 пр.п. пенсионно-осигурителната вноска на повече от 2000 работници и служители от второстепенните разпоредители на МЗХГ, а именно 1300 от ССА и 600 от ИАБГ (ракетострелци) и др. С увеличението на минималната работна заплата на посочените по-горе работници и специалисти приключва увеличението на работните заплати на всички останали над седем хиляди работещи във второстепенните разпоредители с бюджет към Министерството.

Приветстваме увеличението с 2 млн. лв. за извършване на обществената услуга за защита на вредното въздействие на водите, възложена на „Напоителни системи” ЕАД (от поисканите 19 млн.лв. са заделени 17 млн.лв.).

Рекапитулацията на увеличениия разходен таван на МЗХГ е следната:

От увеличението с 4 543,2 хил. лв. два милиона са за „Напоителни системи” ЕАД, а останалите 2 543,2 хил.лв. са за покриване разликата от увеличената МРЗ.

Увеличение на работните заплати няма да има за нито една от структурите на Министерството.

Предлагаме: Да бъдат увеличени разходите за персонал с 10 млн. лв. или същите да бъдат прехвърлени от капиталови разходи в разходи за персонал.

Настояваме очевидните секторни слабости в политиката по доходи да бъдат преодоленни.

В заключение, бихме желали да видим една догонваща политика по доходите спрямо средноевропейските нива, последователно реализирана през бюджетите на правителството, както и изпреварващ ръст на минималната работна заплата за страната. В този контекст очакваме ускорен ръст на МРЗ, който да доведе до

нарастващо съотношение спрямо средната работна заплата в края на мандата до поне 47-48%. Предвидените в СБП на МФ ръстове от днешна гл.т. не гарантират такава промяна, а по-скоро потвърждават статуквото – 43% съотношение.

КНСБ оценява положително предвиденото увеличение с 40 млн. лв. на квотата за ваучерно хранене до 320 млн. лв. през 2018 г., но предвид значително повишаването на търсенето и преждевременното ѝ изчерпване далеч преди края на годината, настояваме за либерализация на пазара на ваучери, което ще създаде допълнителни условия за реално увеличение на доходите от труд.

4. СОЦИАЛНАТА КОМПОНЕНТА НА КФП И ПРОЕКТА ЗА ДЪРЖАВЕН БЮДЖЕТ ЗА 2018 Г.

В мотивите към законопроекта социалната насоченост на проектобюджета за 2018 г. е изведена като приоритетна. За доказателство вносителите сочат предвиденото от тях увеличение на някои видове обезщетения и помощи, запазване на няколко програми за социални услуги и увеличение на средствата за персонал на социалните работници. Очертана по този начин социалната политика изглежда не като обосноваване и доказване на приоритетния ѝ характер в бюджета на 2018 г., а по-скоро като оправдателно изброяване на малък брой конкретни проявления на въпросната приоритетност, защото не се сочат сериозни макро-икономически доказателства за такава заявка.

4.1. По общия подход към социалната компонента

Като приоритет отделно е посочено и здравеопазването, а обосновката за приоритетност се изразява в предвидено „допълнително право“ за НЗОК на разходи от 400 млн.лв., като се претендира, че това би генерирало сигурност, стабилност и предвидимост в системата, както и предпоставки за контрол и ефективност на разходите, а също така качество на лечението и достъп до медицинска помощ. От това изложение трудно може да се направи заключението, че декларираните резултати са постижими, особено такива, като „сигурност, стабилност и предвидимост“, още повече, че споменатите трудно биха могли да се измерят, чрез едно „допълнително право“ за НЗОК. Известно е, че ежегодно средствата, с които оперира НЗОК, се увеличават в консолидираните финанси на държавата, но сигурността, предвидимостта и стабилността на системата и особено на правата и достъпа на хората по-скоро деградира, съдейки по състоянието на не малка част държавните и общински болници, както и оценката на населението.

Всъщност, ако се преценява значимостта на социалния вектор в проекта през нивото на разходите за социална защита на населението - *Социално осигуряване, подпомагане и грижи и Здравеопазване* – китовите на тази защита и сферите с най-голяма потребност от повишаване на адекватността на предоставяните програми, услуги и плащания, не се наблюдават сериозни

бюджетни усилия. Според планираното за 2018 г. разходите по тези две функции като процент от БВП, дори намаляват – от 12.4% и съответно 4.5% до 13.3% и 4.6% през 2017 г. Т.е., дори при заложените отделни подобрения на някои от социалните мерки в тези системи, като цяло е налице стремеж към задържане и дори ограничаване на дела им в БВП. Това има своето естествено обяснение в категоричната решимост на вносителите да поддържат тенденция на намаляване на общите разходи по КФП в течение на целия тригодишен период, обект на актуализираната Средносрочна бюджетна прогноза (със стъпка от 1.4% ежегодно). Те признават, че основен принос за фискалната консолидация, към която се стремят, има именно намалението на разходите, в т.ч. на тези със социално предназначение. Както е посочено по-напред в настоящото становище, КНСБ не вижда необходимост, нито принуда от постигането на нищожен, дори нулев дефицит в близките една-две години. И по тази причина **не намира за достатъчно социален подхода на Правителството при разработването на политиките и параметрите на проектобюджета за 2018 г. Конфедерацията счита, че на България е необходима много повече социална консолидация, отколкото фискална такава, във вида, заложен в Актуализираната СБП до 2020 г.**

И все пак, на по-конкретно и детайлно ниво КФП за 2018 г., предложена от **Правителството, залага и положителни изменения в номиналните параметри на отделни социални политики и програми.** Макар да са твърде плахи и недостатъчни, тези стъпки би следвало да се оценят позитивно. Към тях КНСБ отнася например:

- решението да се повишат с 3.9% минималните осигурителни доходи за ДОО (извън МРЗ), които две години бяха замразени;
- повишението на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица и отказът от диференциация (510 лв.);
- увеличението на особено дълго замразения минимален осигурителен доход за земеделските производители и тютюнопроизводителите (от 300 на 480 лв.);
- увеличението на минималното обезщетение при безработица;
- на това за отглеждане на дете до 2 г. възраст с 40 лв.,
- както и новият подход в политиките на подпомагане на семействата с деца.

Тук трябва да добавим и подобряването на стандартите за финансиране на социалните услуги в различните видове структури за такива. Всичко посочено до тук, според КНСБ, трябва задължително да бъде последвано от подобни стъпки и мерки във всяка от следващите две години от периода обект на СБП, придружаваща проектобюджета.

4.2. По политиките в Държавното обществено осигуряване

Доколкото проектът на бюджет на ДОО за 2018 г. е обект на отделно и подробно становище на КНСБ, тук ще визираме само отделни политики и параметри, доколкото те специално са коментирани и в мотивите към законопроекта.

Преди всичко ще отбележим, че финансите на ДОО търпят известно подобрене, заради някои естествени процеси и рестриктивни нормативни мерки, но не и заради сериозна грижа към собствените приходи на системата. Отложеното с една година възстановяване на вноската за фонд „Пенсии“ е всъщност единствената конкретна мярка, която може да бъде отнесена към актюерски необходимите подходи за търсене на баланс на фондовете, които както винаги са на дефицит (без малкия фонд „Трудова злополука и професионална болест“). Разбира се, в такава посока въздейства и повишението на МОД-те (извън МРЗ) с 3,9 %, но това е твърде недостатъчно, особено от гледна точка на двугодишния им нулев ръст.

Необяснимо е за КНСБ така упоритото задържане на максималния осигурителен доход на ниво от 2600 лв., което Правителството мисли да пази поне още две години. Такъв подход синдикатът намира за вреден и недалновиден, както от гледна точка на факта, че в резултат се облагодетелстват най-високодоходните групи и системата се лишава от приходи, но така и с оглед нуждата да се промени действащия таван на пенсиите. Известно е, че през 2019 г. ще отпадне таванът за новоотпуснатите пенсии и тогава, и управляващи, и общество, ще се окажем пред трудно предвидими прояви на недоволство. КНСБ е наясно, че повишението на максималния осигурителен доход има и разходни измерения, но във всички случаи нетният финансов ефект от такава мярка ще е положителен, а от перспективата на 2019 г. - достатъчно далновиден и маневрен.

КНСБ не е против да се полагат усилия за овладяване на разходите на осигурителната система, особено злоупотребите, но се противопоставя това да се прави за сметка на ограничаване на правата на хората. В тази връзка се противопоставяме на предложените промени в условията за достъп до обезщетение при безработица, както и на по-високите изисквания, определящи периода на получаване на обезщетението, за да се икономисат почти 80 млн.лв. от хората в период, когато те са най-уязвими. Освен това, вместо да се търси решение, което да гарантира правата на заетите в сезонни и нетрайни форми на работа, с преминаването към новия период (12 месеца от последните 18) перспективата те да придобият права става още по-далечна.

КНСБ възразява срещу това предложение и настоява да се запази сегашната формула за достъп (9 месеца от последните 15), като се въведе и алтернатива (12 месеца от последните 24), за да се даде възможност и на сезонни и частично заети да придобиват права, за които така или иначе плащат осигуровки. Наред с това, трябва да се преразгледа намалението на вноската за фонд „Безработица“ до 1 на сто и да се направи план за нейното постепенно възстановяване с още 1 п.п., с което ДОО ще има поне един балансиран фонд.

Вече оттегленото предложение, с което се намаляваше размерът на възнагражденията на осигурените лица по време на първите три дни на временната неработоспособност се оценява като правилно и положително от

КНСБ. По този повод синдикатът отново заявява готовност да се включи в разработването и провеждането на мерки за контрол и санкции по отношение на нарушители, независимо дали са работещи, работодатели или медицински специалисти.

По отношение на пенсионната политика, синдикатът счита, че се следва общата тенденция на задържане (защото в този случай намаление е твърде трудно постижимо) на дела от БВП на социалните разходи. Разходите за пенсии остават на ниво от 9 на сто от БВП, колкото са планирани и през тази година. И през 2018 г. се залага нищожно увеличение на коефициента за принос на осигурителния стаж във формулата и се въвеждат алтернативни преходни разпоредби, за да има промяна за всяка отделна пенсия. Целта е да се избегне ситуацията от настоящата година определен процент от лицата да получат незначително или почти никакво увеличение.

КНСБ счита, че вместо да се следва инерцията и да се реагира на несъстоятелни и непрофесионални коментари на и по медиите и да се поставя осигурителната институция и министъра на труда в ролята на виновен, който трябва да се оправдава, въпросът за ролята на стажа и начина, по който се отразява на пенсията, трябваше спокойно и професионално да се анализира и оцени от експертите и да се изведат поуки от проведеното за първи път тази година преизчисление. Това беше пропуснато и през 2018 г. хората отново ще получат едва забележимото увеличение от 3.8 на сто, същото се планира и в следващите три години и накрая, всички ще отрекат неотдавна заложения в закона начин на преизчисление на пенсиите. Ето защо КНСБ настоява преизчислението на пенсиите да се откъсне категорично от т.н. Швейцарско правило и по отношение на т.н. стари пенсии коефициентът за всяка година осигурителен стаж да акумулира и замени всички възможни осъвременявания.

4.3. По политиките за социално подпомагане

Както вече бе споменато, и в тази сфера вносителите правят усилия да покажат стремеж към повече адекватност. Вече отбелязахме, че КНСБ се отнася положително към увеличението на обхвата на семейните помощи за деца, чрез въвеждане на две стъпала за достъп, в зависимост от дохода на семействата, както и към подобряването на стандартите за финансиране на социалните услуги. В броя и съдържанието на програмите за подпомагане няма нищо, което да ги модернизира и прави по-ефикасни.

Правителството най-после е набрало смелост да предложи увеличение на основния критерий за достъп до програмите за подпомагане – т.н. „гарантиран минимален доход” е увеличен с 10 лв. от 65 на 75. Но дори и новата му стойност е излишно да се сравнява с измерителя на бедността – официалната национална линия на бедност. А драстичното разминаване трае вече с години и е крайно време да се пристъпи към анализ и преразглеждане на всички параметри от значение за подпомагането, както и на отделните програми.

Специални грижи би следвало да се положат и за условията, в които работят социалните работници и особено за нормирането на техния труд. Известно е, че районът, за който отговаря един социален работник, в никакъв случай не е съобразен с действителните възможности контролът и проверките при достъпа и обслужването на лицата да са е необходимото ниво и честота. Като цяло номиналните измерения на голяма част от политиките и мерките в социалната област, заложи в КФП и проекто-бюджета за 2018 г., имат определен ръст. Но с оглед незавидното материално състояние на огромна част от населението, ширещата се бедност и стратификация, ролята на социалните трансфери за овладяването им е неотменима. В тази връзка, без да омаловажава усилията на вносителите, КНСБ остава на мнение, че приоритетния характер на социалното във финансовия план на България за следващата 2018 г. е в много пастелни тонове. **Това прави оценката на КНСБ за социалната компонента на КФП и проектобюджета нееднозначна, а претенциите за приемане на поне част от синдикалните предложения - обосновани.**

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

КНСБ оценява положените усилия за техническото и съдържателно усъвършенстване формата на бюджета, който е обогатен с допълнителни анализи, мотиви и оценки. Наред със стремежа да се приоритизират такива важни социални системи, като образование, здравеопазване, това ни дава основание да отбележим най-общата констатация за промяна в положителна посока.

КНСБ подкрепя:

Заложената трайна тенденция за икономически растеж с основен принос на потреблението в него, като в същото време считаме, че съществуват реални предпоставки прогнозирания ръст на БВП от 3.9% средногодишно да бъде надхвърлен, което да създаде допълнителни условия за повишаване на доходите от труд и за преразпределение.

Приветстваме намеренията за последователно покачване размера на минималната работна заплата за страната, като важен инструмент за борба с неравенствата и за намаляване контингента на „работещите бедни”, но сме убедени, че този ръст трябва да бъде по-голям, за да гарантира постигането на едно по-благоприятно съотношение към средната заплата.

Оценяваме положително поставянето на образованието като приоритетна сфера на развитие и финансиране, както и намеренията за промяна и усъвършенстване на системата на делегираните бюджети, които ще спомогнат за промяна статуса на българския учител и ще създадат необходимите предпоставки за по-качествени резултати на изхода.

Подкрепяме усилията на правителството за повишаване на събираемостта на данъците и социално-осигурителните вноски и намираме за целесъобразни предвидените мерки за увеличаване на бюджетните приходи, за борба с

данъчните измами и сивата икономика, които са предпоставка за намаляване на бюджетния дефицит.

Отчитаме като положителни усилията да бъде сведена безработицата до нейните „здравословни“ за България равнища от 5-6%, но обръщаме внимание на не по-маловажния проблем с активността и заетостта на населението и необходимостта националното финансиране на активните политики на пазара на труда да бъде увеличено с поне 30%.

Оценяваме положителните изменения в номиналните параметри на отделни социални политики и програми, свързани със социално-осигурителните отношения и социалното подпомагане, но настояваме за последователни усилия и мерки за финансово оздравяване на осигурителните системи и реформиране на социалното подпомагане.

КНСБ откроява следните слабости и дефицити:

Липсата на достатъчно финансиране на важни обществени сфери като – култура, селскостопанските структури, социалните домове, агенциите към МТСП, работещи на терен.

Извън декларираните допълнителни средства за възнаграждения в ЦСМП, няма реална възможност за увеличаване заплатите в сектор Здравеопазване като цяло. Настояваме видимо установените секторни дефицити в политиката по доходи да бъдат преодолені.

Приносът на фактора труд в обема на физическия продукт в макроикономическата прогноза до 2020 г. е силно подценен, макар и с намаляваща вариация на отклонение. КНСБ смята, че реалният принос на фактора труд в производствения процес е много повече и че това допускане не почива на обективни аргументи.

Липсата на реформа в съществуващата система на плоско данъчно облагане, която не допринася за намаляване на неравенствата и за редуциране дела на сивата икономика. Настояваме за въвеждането на необлагаем минимум, като първа стъпка в реформирането на системата и предложените от нас елементи на семейно подоходно облагане.

Замразяването на максималния осигурителен доход на 2600 лв. за поредна година. КНСБ счита, че в условията на нарастващи МРЗ и СРЗ, не е нормално този показател да остане в статично положение.

Промените, утежняващи условията за достъп до обезщетение за безработица. Наред с това, настояваме да се преразгледа намалението на вноската за фонд „Безработица“ до 1 на сто и да се направи план за нейното постепенно възстановяване с още 1 п.п., с оглед финансовото стабилизиране на фонда.

Продължаващата тенденция към фискална консолидация от гледна точка на поэтапно и според нас стръмно намаление на дефицита по Държавния бюджет. Отново напомняме, че дефицитното финансиране в рамките на референтните стойности е здравословно за икономиката като цяло, а оттам и за потреблението и доходите от труд.

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

Настояваме за:

Ясно заявена визия за нова политика по доходите, която да осигури възходяща конвергенция и достигане в средносрочен план равнища на БВП и доходите в размер на 60% от средноевропейските нива (ППС).

Минимална работна заплата, гарантираща издръжка на живота и социално включване, както и въвеждане на диференцирана минимална работна заплата съобразно различните образователни равнища (напр. при настоящ размер 460 лв. за страната, МРЗ за висшисти, започващи работа по специалността си 700 лв.).

В заключение – оценяваме усилията на правителството за по-висока социална ориентираност на държавния бюджет и подкрепата за важни социални системи; посоката на промяна е вярна, но стъпките не са в необходимия обем и обхват; отбелязаните по-горе слабости и недостатъци не ни дават основание да подкрепим Бюджет 2018 в този му вид.

ПРИЛОЖЕНИЕ: ИСКАНИЯ НА КНСБ КЪМ БЮДЖЕТ-2018

1. Искания за повишаване работните заплати на заетите в системите на бюджетна издръжка за 2018 г. (Раздел I)

Средно образование – СБУи НУС:

1. Към Бюджет 2018 за повишение на възнагражденията с 15% на работещите в системата на средното образование е необходимо да бъдат отпуснати допълнително **не по-малко от 248 млн. лв.** спрямо първоначално заложените средства в бюджета за 2017 г.

Считаме, че с приемане на горепосоченото, както и с представените в следващия раздел на настоящия документ предложения, ще се утвърди приоритетното място на образованието в държавната политика. Убедени сме, че инвестирането в областта на образованието и в подрастващото поколение е гаранция не само за успешното преодоляване на кризата, но и за бъдещия просперитет на държавата.

Висше образование – ВОН:

Основен компонент в бюджетната субсидия за 33 на брой държавни висши училища (ДВУ) е издръжката за обучение на студентите, която включва средствата за работни заплати (които имат най-голям относителен дял) и текущите разходи на висшите училища. **Настояваме в Бюджет 2018 да бъдат предвидени допълнителни средства за увеличение на бюджетната субсидия в размер на 40 млн.лв., което би позволило и повишаване на работните заплати на заетите с около 150 лв.**

Дискусия по бюджетната субсидия за БАН не може да бъде осъществена, докато не се подпише Споразумение за конкретни увеличения на работните заплати по критерии, свързани с подобряване качеството на научната дейност и реализацията на научни продукти или др. Предлагаме **научните институти, изпълняващи важни за държавата, обществото и бизнеса дейности да бъдат със статут на приоритетни, както и да са с целево разпределение на бюджетни субсидии, пряко от МОН и увеличени с 20%.**

По отношение средствата за наука, предлагаме увеличаването да е обвързано с постигнатите резултати, като се достигне минимум 1.2% от БВП още през 2018 г.

Освен горепосочените допълнително-необходими 40 млн.лв. към бюджета на МОН, трябва да бъде предвидено и приоритетно целево финансиране за националните научни програми с акцент върху следните три от тях:

- **Национална програма за млади учени с целево финансиране за високи начални основни месечни заплати (не по-малко от 1200 лв.) на асистентите във висшите училища и БАН (предвид искането на КНСБ за начални заплати за млади специалисти с висше образование), за което са необходими 5 млн.лв.;**
- **Национална програма „Доктори“ с цел преодоляване сегашната ситуация образователно-научната степен доктор да бъде с различно финансово изражение (да се заплаща различно), а държавата да поеме своите отговорности с ясни и точни размери в нормативен акт с единен подход, за да няма дискриминация на българските учени по този показател. **Необходимите средства са в размер на 35 млн.лв.;****
- **Национална научна програма „Пост- доктори“ във връзка с изпълнение на дейност 3.3 „Привличане на млади доктори за научна работа в страната от Националната стратегия за научни изследвания 2030“. Поради изоставане от другите страни в ЕС, пилотното въвеждане на такава схема би следвало да се извърши още през 2018 г. **Стойността на програмата за пост-доктори е в годишен размер от 750 000 лева.****

Здравеопазване – ФСЗ:

1. КНСБ и Федерацията на синдикатите в здравеопазването настояват за **увеличение на средствата за делегирани от държавата дейности във Функция „Здравеопазване“ с 20%**, за което са необходими **20.1 млн. лв.** Това би позволило повишение на работните заплати на заетите в областта на училищното и детско здравеопазване между **100 и 120 лв.** Увеличението на минималната работна заплата води до доближаване на възнагражденията на ниско квалифицирания персонал до възнагражденията на медицинските професионалисти по здравни грижи, пораждащо огромно напрежение, което не е в интерес на работещите, а още по-малко на тези които ползват необходимите услуги. Ниските възнаграждения правят непривлекателни тези работни места за младите хора и малкото ново завършили предпочитат да напускат професията или да търсят професионалната си реализация извън страната. Към настоящия момент поради неспазване на регламентираните норми за броя на деца в детските ясли (Наредба № 26/18.11.2008г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях) има свръх натовареност на групите - следва да се спазват регламентираните норми за броя на децата в детските ясли и детските градини. Необходимо е изменение на действащата нормативна уредба в детско и училищно здравеопазване: Промяна

в единните разходни стандарти. Изработване на национални стандарти за ранно детско развитие и стандарти за здравни грижи в детските ясли и образователните институции. Изработване на механизъм за ежегодно договаряне на началните основни месечни работни заплати;

2. Увеличение с 20.5 млн. лв. на бюджета на Министерство на здравеопазването, които са необходими за увеличение на възнагражденията на работещите в ЦСМП, както и за увеличение на възнагражденията на работещите в останалите бюджетни организации - Центровете за трансфузионна хематология, лечебните заведения за стационарна психиатрична помощ, Домовете за медико-социални грижи, в които се осъществява медицинско наблюдение и специфични грижи за деца, Регионалните здравни инспекции. Изключително ниските трудови възнаграждения в Домовете за медико-социални грижи за деца, Регионалните здравни инспекции, поражда социално напрежение, както и недостиг на работещи в тези структури на Министерство на здравеопазването.

Държавно управление – ФНСДУО и НСПС „Огнеборец“:

Искания на ФНСДУО:

Отчитаме като положителни направените стъпки за увеличение на заплатите през 2017 г., но считаме, че това е недостатъчно и следва в Бюджет 2018 да бъдат заложили допълнителни средства. За осигуряване достойно заплащане на заетите е необходимо увеличение на средствата за работни заплати **в централна и местна администрация с 25%, както и увеличение с 25% на единните разходни стандарти (ЕРС) за делегираните от държавата дейности във функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“.** Това би позволило нарастване на заплатите на специалистите и експертите в държавното управление - в предходни години минималното увеличение на Фонд „Работна заплата“ отиваше за увеличение (компенсиране ръста на минималната работна заплата). **Допълнително необходимите средства за целта са приблизително 575 млн.лв.**, в това число: МФ (65.7 млн.лв.); МП (35.1 млн.лв.); МВР (276.7 млн.лв.); МТСП (22.2 млн.лв.); ДА „Архиви“ (1.3 млн.лв.); ДА „Държавен резерв и военновременни запаси“ (1.7 млн.лв.); ДА „Електронно управление“ (2.1 млн.лв.); ДА „Технически операции“ (10.1 млн.лв.); ДАНС (23.5 млн.лв.); НОИ (14.2 млн.лв.); Общинска администрация – субсидия за делегираните от държавата дейности (71.1 млн.лв.); Социални грижи – субсидия за делегираните от държавата дейности (51.5 млн.лв.). Продължаваме да настояваме за увеличение с 25% на средствата за Фонд „Работна заплата“ за заведенията за социални услуги.

Считаме за необходимо и да бъдат адресирани основните изводи, оценки и препоръки от Одитен доклад № 0300100916, извършен от Сметната палата, а и в множество други извършвани през годините анализи на рисковите фактори в ИА „Главна инспекция по труда“ (ИА ГИТ), които еднозначно сочат, че

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

основните причини за текучеството на персонал в агенцията, както на висококвалифицирани кадри, така и на ново постъпили служители са съсредоточени в: **ниския размер на работните заплати на всички нива в структурата на ИА ГИТ спрямо други администрации и фактът, че всички служители в Инспекцията по труда работят при високи нива на стрес, които не могат да бъдат избегнати, поради естеството на работа, но би следвало да бъдат компенсирани с по-високо заплащане.** Работещите в ИА ГИТ в момента получават възнаграждения под средния размер, определен за съответната длъжност, съгласно Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация. **На част от инспекторите месечната заплата е между 550 и 650 лв., която е близо до минималната, изискваща се за длъжността.** До 31.07.2017 г. достигнатият средно месечен доход на служител в ИА ГИТ е в размер на 945.25 лв. (с включено допълнителното възнаграждение за постигнати резултати), като този размер е достигнат поради факта, че към настоящия момент в щатното разписание на ИА ГИТ има незаети щатни бройки. Съгласно утвърдения бюджет на ИА ГИТ за 2017 г., в частта „Персонал“ са определени средства в размер на 6.884 млн. лв. – за възнаграждения на персонал и осигурителни вноски. Утвърденият размер в частта „Персонал“ за 2017 г. може да осигури изплащането на основните работни заплати и полагащи се осигурителни вноски към тях на около 465 служители на Агенцията. Изчисленията са върху средната заплата в държавното управление, достигната през м. юни 2017 г., която по данни на НСИ е в размер на 1064 лв. **За да бъдат заети всички вакантни бройки, като едновременно с това в ИА ГИТ се достигне средната месечна заплата в сектор „Държавно управление“, са необходими допълнителни средства в размер на 1.601 млн.лв. (за основни заплати, допълнителни възнаграждения и осигуровки към тях), които да се заложат в бюджета на Агенцията за 2018 г.**

Искане на НСПС „Огнеборец“:

През последните години се наблюдава трайна тенденция на замразяване на възнагражденията на служителите в МВР, водещо до понижаване на жизнения им стандарт и демотивация за съвестно изпълнение на служебните им задължения. МВР става неконкурентно на трудовия пазар с тези ниски възнаграждения и със засилени темпове се забелязва намаляване на кандидатите за работа в него, имайки предвид спецификата на дейностите, извършвани от служителите му. Извършената поредна реформа в МВР, в края на 2016 година и влязла в сила от 01.02.2017 година доведе до значителен дисбаланс във възнагражденията на служителите на младши изпълнителски, та дори и на изпълнителски длъжности, изпълняващи основни дейности, съгласно чл.6 от ЗМВР, както и на ЛРТП в МВР с тези попадащи в §70 от Преходни и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗМВР, обн. в ДВ БР. 81 ОТ 2016 Г., В

СИЛА ОТ 01.01.2017 Г., ДОП. - ДВ, БР. 98 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2017 Г. В допълнение, базата за определяне на най – ниското основно възнаграждение за служителите в МВР, регламентирана със Закона за държавния бюджет за 2017 година (380 лв.) в последните седем години е увеличена само веднъж от 376 на 380 лева. **Отчитайки всички гореизброени съображения, настояваме за увеличение на възнагражденията на служителите в МВР, като за целта (в унисон с исканията на ФНСДУО) са необходими допълнителни средства в размер на близо 277 млн.лв., което да позволи повишение на работните заплати с 25% или между 200 и 250 лв. в номинално изражение.**

Земеделие – ФНСЗ:

Припомняме, че на 03.07.2017 г. беше подписано споразумение между Министерство на земеделието и храните, ИА „Борба с градушките“ и Федерацията на независимите синдикати от земеделието (КНСБ), с което министърът пое ангажимент за изплащане на допълнително възнаграждение на работещите по трудови и служебни правоотношения в ИА „БГ“. То от своя страна средно се равнява на 18% увеличение на работните заплати, но само за шестте месеца до края на 2017 г. като 90 % от работещите са на минимална работна заплата за страната. За съжаление в другите второстепенни разпоредители с бюджет към МЗХ увеличение на работните заплати не бе осъществено.

За да избегнем и през следващата година за съжаление вече дългогодишната практика да поставяме на изпитание работници, експерти, специалисти, научна общност - без заложені средства за увеличение на работните заплати, без възможност за ефективно изпълнение на държавни политики и гарантиране на по-добра социална защита, отговаряща на висококвалифицирания състав, обслужващ земеделските производители, по отношение бюджета за 2018 г. изразяваме категоричната си позиция, че е необходимо:

- **Да бъдат увеличени с 12 млн.лв. средствата за персонал в бюджета на МЗХ , което да даде възможност за увеличение на работните заплати с 15 % на работещите във всички второстепенни разпоредители, в това число споменатата по-горе Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ (ИАБГ), където ежегодно има социално напрежение поради унизително ниското заплащане. В допълнение, необходими са и законови промени, чрез които да се преодолее настоящата ситуация, в която ракетострелеца в агенцията например се причислява към държавната администрация;**

- При предвидена и осъществена законова реформа в ССА да бъде осигурен финансов трансфер от 25 млн. лв., което да гарантира и увеличение на работните заплати с 20 % на работещите 1990 души, 62% от които са на МРЗ, а пък СРЗ за академията е 730 лв., в т.ч. професори, доценти, а и млади хора, които ССА ще загуби с подобно равнище на заплащане.

Транспорт – СТСБ:

- Необходими са допълнителни средства за увеличение на бюджета на Многопрофилна транспортна болница гр. Пловдив (МТБ Пловдив) за разходи за персонал (възнаграждения и осигуровки), във връзка с предвижданите увеличения на минималната работна заплата за периода 2018 – 2020 година: **Конкретно за 2018 г. е нужно увеличение с 294 843, 00 лв.;**
- ИА „Морска администрация“ изпитва сериозен недостиг от служители в специализираната администрация най-вече по отношение инспектори по държавен пристанищен контрол. Съобразно Директива 2009/16/ЕО изменена с Директива 2013/38/ЕС инспекторите осъществяващи този контрол трябва да бъдат с правоспособност от управленско ниво капитан далечно плаване/главен механик неограничена мощност или ст.помощник капитан/2ри механик. При положение, че българските кадри с такава квалификация работят на международния пазар и заплатите в сектора започват от нива 3-4 хил. евро е ясно, че привличането на кадри е много трудно. Подобно е положението и в частта с екологичния контрол на корабоплаването, както и с аварийно спасителната дейност. За целта са нужни хора, достатъчно тренирани и подготвени. А подготовката се прави на море при реални условия, т.е изисква средства. В тази връзка, **по предварителни разчети, допълнителните финансови средства за персонал през 2018 г. възлизат на 90 540,00 лв.**

Култура – Съюз на артистите в България (САБ) и Съюз на българските музикални и танцови дейци (СБМТД):

Искане на САБ:

Най-тежният проблем за театрите е нивото на достойно заплащане на труда. Въпреки непрекъснатото увеличаване на собствените приходи (в театъра трудно може да се говори за производителност на труда). Нивото на заплащане изостава от темповете на ръст на приходите. По данни на НСИ за 2016 г. средно годишната заплата на наетите лица на трудов договор в икономическия сектор е 8966 лв. или на предпоследно място преди административни и спомагателни дейности. Тази заплата е с 25% по-ниска от тази за страната. Месечен доход от 740 лв. е недостатъчен само за физическото възстановяване, а да не говорим за качество на живот. Друг проблем е, че минималните осигурителни прагове в „култура, спорт и развлечение“ не са договаряни по категории персонал от години и са на нивото на минималната заплата. В тази връзка и на база гореизложените факти, **КНСБ и Съюзът на артистите в България настояваме за увеличение бюджета на Министерство на културата за програма „Сценични изкуства“, параграф „разходи за персонал“ с 18.93 млн. лв.** На мнение сме, че като механизъм и лост за увеличение на доходите следва да се планира като производна от средния за страната минимален доход за отрасъла в размер на 600 лв. и начална стартова заплата 670 –780 лева.

Искания на СБМТД:

Духовите оркестри са първите носители на западно-европейската музикална култура в България. До ден днешен те остават най-близо до слушателите чрез концертите на открито, чрез неотменната си роля в протокола на всеки празник, чрез редовните образователни програми и срещи, които провеждат сред деца и младежи. За духовите оркестри официалните и националните празници са усилни делници. Навсякъде съдбата на духовите оркестри е оставена в ръцете на общинските съвети без каквито и да било общи правила на национално равнище. Истински възрожденски подвиг е усилието на колегите да съхранят гилдията срещу минимално трудово възнаграждение, защото няма по-ниско заплатени хора в бранша. Именно поради това, **смятаме за нужно да бъде осъществен трансфер към общините за целево финансиране на работни заплати на конкретни общински и културни институти и структури в общ размер на 1.533 млн.лв.,** в т.ч. за Симфоничен оркестър – Сливен (100 хил.лв.); за Биг-бенд – Благоевград (85 хил.лв.); за Общински духов оркестър – Ботевград (120 хил.лв.); за Общински духов оркестър – Велико Търново (125 хил.лв.); за Представителен духов оркестър – Габрово (135 хил.лв.); за Севлиевска духовна музика (60 хил.лв.); Общински духов оркестър – Добрич

(125 хил.лв.); Общински духов оркестър – Перник (60 хил.лв); Общински духов оркестър – Плевен (108 хил.лв.) Общински духов оркестър – Русе (90 хил.лв.); Градски духов оркестър – Силистра (60 хил.лв.); Общински духов оркестър – Смолян (40 хил.лв.); Общински духов оркестър – Стара Загора (100 хил.лв.); Общински духов оркестър – Търговище (100 хил.лв.); Естрадно-духов оркестър – Димитровград (125 хил.лв.); Общински духов оркестър – Хасково (100 хил.лв.)

2. Други искания на КНСБ към Бюджет 2018г.(Раздел II)

Средно образование – СБУ и НУС:

1. За удовлетворяване минималния размер на допълнителните искания на КНСБ за системата на средното образование е нужно да бъдат осигурени **375 млн. лв.**, в т.ч.:

- За въвеждане в практиката на нов механизъм за разпределение на делегираните бюджети, отчитащ като фактор не само брой деца/ученици – **100 млн.лв.**;
- За осигуряване действието на националните програми в системата на образованието, финансирани от републиканския бюджет – **100 млн.лв.**;
- За уравниване на ЕРС между видовете и степените учебни заведения съгласно разработения нов механизъм за формиране на ЕРС – **90 млн.лв.**;
- За осигуряване дейностите по целодневна организация на учебния процес и за извънкласни и извънучебни дейности – **70 млн.лв.**;
- За осигуряване транспорта на учители – **15 млн.лв.**

Държавно управление – ФНСДУО и НСПС „Огнеборец“:

Искане на ФНСДУО:

В Закона за държавния бюджет на Република България за 2018 г., за **служителите по трудово правоотношение в държавната администрация** (назначени по трудов договор по Кодекса на труда) да се уреди **правото на парични средства за представително облекло**, както това е уредено за държавните служители. Бихме искали да поясним, че въпросът не изисква

осигуряването на допълнителни финансови средства. Необходимо е нормативно уреждане.

Искания на НСПС „Огнеборец“:

Във връзка с поетите ангажименти на Р България като страна членка на ООН в сферата на хуманитарната помощ, към НАТО в сферата на гражданско – аварийното планиране и към ЕС относно реакцията при бедствия и извънредни ситуации на територията на страните членки на Съюза, чрез Единната спасителна система, както и защитата на критичната инфраструктура на територията на Република България и извън нея, **Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” – МВР се нуждае от близо 9,3 млн. лева увеличение на средствата за разходи за издръжка за 2018 година спрямо 2017 година (14,2млн.лв), или достигане на общ размер на предвидените средства - 23,5 млн.лв..** Същите са необходими за медикаменти с цел осигуряване на йодна профилактика на населението в тридесет километровата зона на АЕЦ”Козлодуй”, материали, консумативи и резервни части за транспорта, работно специално, защитно и др. облекло, горива и смазочни материали за транспорта, разходи за квалификация и преквалификация на персонала, консумативи и др.

В Бюджет 2018 е необходимо и увеличение на средствата за капиталови разходи на Главна дирекция” Пожарна безопасност и защита на населението” – МВР с приблизително 2.6 млн.лв. спрямо 2017г. Сумата е необходима за основен ремонт на дълготрайни материални активи, придобиване на инфраструктурни обекти и др.

Земеделие – ФНСЗ:

За извършване на услугата за защита от вредното въздействие на водите, възложена на „Напоителни системи” ЕАД да бъдат отпуснати **19 милиона лева**, а за инвестиционни разходи – **9 милиона лева**.

Транспорт – САРБ и СТСБ:

Искания на САРБ:

Дружествата в автотранспорта и електротранспорта, изпълняващи задължения за извършване на обществени услуги за безплатни и по намалени цени пътнически превози в слабо населени планински и други райони в страната, са в тежко финансово и икономическо състояние. Тези дружества са основни превозвачи в общинските и областни центрове и в условията на пазарна икономика изпълняват социални функции, което ги поставя в затруднено и неравностойно положение поради невъзможността за получаване на действителна цена спрямо себестойността на услугата и понасят големи загуби.

Размерът на субсидията, която се отпуска с държавния бюджет е недостатъчен и покрива около 50% от загубата на превозвачите. Сходно е положението с отпусканите средства от държавния бюджет за компенсации, които се разпределят съгласно Наредба, приета с ПМС 163 от 29.06.2015 г. В тази връзка настояваме:

- **В държавния бюджет за 2018 г. да се предвиди не по-малко от 50% увеличение на средствата за субсидиране на нерентабилни линии във вътрешноградския транспорт и междуселищни пътнически превози в слабо населени планински и други райони в страната, т.е увеличение на субсидията със 7 млн.лв.;**
- **Средствата за компенсации на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативни актове за определени категории пътници (ветерани от войните, военноинвалидите и военно пострадалите, децата до 7 навършени години, многодетни майки и др.) да се увеличат с 6 млн.лв.**
- **Контролните органи да предприемат сериозни мерки за прекратяване на нерегламентираните превози от физически лица с лични леки автомобили и от таксиметрови водачи, извършващи превоз по маршрута на автобусни линии „на цената на билета“.**

Искания на СТСБ:

- **Необходимо е да бъдат предоставени допълнителни средства от централния бюджет за 2018 г. на ДП "Транспортно строителство и възстановяване" (ТСВ) за покриване на разходите свързани с изпълнението на публичните задачи. С приемане на Закона за отмяна на Закона за преобразуване на Строителните войски, Войските на Министерство на транспорта и Войските на Комитета по пощи и далекосъобщения в държавни предприятия и спиране изплащането на държавната субсидия, разходите за издръжката на Публична дейност бяха поети от Основна дейност, което доведе до сериозни финансови затруднения свързани с разплащане към**

бюджета и персонала. Неизплатените, но изработени средства са в размер на: за 2014 г. – 1 998 364 лв.; за 2015 г. – 1 150 071 лв.; за 016 – 1 208 959 лв; за първо тримесечие на 2017 г. – 330 000 лв. **Общо дължимата сума възлиза в размер на 4 687 394 лв., за чието плащане следва да се осигурят средства.** В тези дейности са заети 104 души персонал.

- Следва да бъдат заложени допълнителни средства в размер на **21 326 648 лв.,** необходими за увеличаване размера на средствата за компенсиране на издадените карти за безплатно пътуване по обществения градски транспорт на лица, съгласно Наредба № 2 от 31.03.2006 г. за условията и реда на предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за пътуване по автомобилния транспорт, предвидени в нормативни актове за определени категории пътници, на Министерство на финансите – за **Столична община;**
- Необходими са допълнителни средства за ИА „Морска администрация за издръжка (600 хил.лв.) и за капиталови разходи (300 хил.лв.). **Общата допълнителна сума по тези две направления за 2018 г. е в размер на 900 хил.лв.**

Съобщения – СФС:

Компенсацията за извършване на услугата от общ икономически интерес „изплащане на пенсии“ чрез пощенски станции, която ще бъде определена със Заповед на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията по реда на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, **да бъде включена в закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за следващата година;**

В случай, че Комисията за регулиране на съобщенията излезе със свое решение относно наличието на несправедлива финансова тежест от извършването на универсалната пощенска услуга, **определената компенсация по реда за Закона за пощенските услуги, дължима на „Български пощи“ ЕАД като пощенския оператор със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, да бъде включена в проекта на закона за бюджета на Република България за следващата година.**

Култура – Съюз на артистите в България (САБ):

- Сценичната, озвучителна и осветителна техника в много български театри е от зората на "Техническата революция", а именно от 60-70 г. на миналия век. Техниката е енергоемка, морално и физически остаряла. Много трудно може да се създаде съвременен театрален продукт с високо качество. В повечето случаи експлоатацията ѝ е опасна и вредна за работещия. Консумацията на енергия от тази техника, както и отоплителните системи на залите водят до непосилни разходи и консумативи, вместо да се насочат към достойно заплащане на труда и финансиране на театралния продукт. Енергийната ефективност на държавните сгради е катастрофална. Почти във всички театри липсват технически паспорти. Под въпрос е състоянието на облицовките, завеси и др. в контекст на противопожарните мерки и нормативи. Още от 2013 г. следваше състоянието на театралните зали да бъдат съобразени с изискванията на европейските стандарти, което не е реализирано и до момента. На последно място техническото състояние на театрите е крайно непривлекателно за младите хора. За адресиране на гореизложеното **настояваме за увеличение бюджета на Министерство на културата в частта „капиталови разходи“ с 15 млн.лв., за да стартира въвеждането на европейските норми и стандарти в залите поне на 4-5 български театъра.**
- Методиката за финансиране на българските театри според нас е дебалансирана. Формулата залага единствено на приходи от билети, като на всеки лев приход държавата доплаща суми (разходни стандарти приети с постановление всяка година), като в масовия случай това е 2.50 лв. на всеки лев приход. По никакъв начин тези стандарти не осигуряват средства за държавни политики особено в някои тежки райони на страната, където все по-рядко се чува българска реч. **Необходими са 15 млн.лв. за сценичен фонд, по който театрите да кандидатстват на проектен принцип ежегодно**, като МК да определи общите критерии и приоритети за календарната година съобразно стратегията му. Идеята е този принцип да бъде балансър на формулата в методика, която в много случаи стимулира единствено комерсиалното изкуство, а се забравя възпитателната роля на театъра.

Култура – НСФ „Култура”

По бюджета на министерство на културата

- **За програмата „Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност“** предлагаме за 2018 г. да се осигурят допълнително 6 000 хил. лв. Основната цел на програмата е активизиране интереса към книгата и четенето на българските граждани и особено на младите хора, чрез обновяване и обогатяване на библиотечните колекции. Дългосрочното изпълнение на програмата подпомага и развитието на книгоиздаването.

- **За държавните културни институти, осъществяващи дейност в областта на сценичните изкуства,** през 2018 г. предлагаме да се предостави допълнителна субсидия, съгласно утвърдените стандарти, увеличения размер на приходите, както и за промяна в размерите на утвърдените за 2017 г. стандарти за отделните групи културни институти с 10 на сто.

Увеличените приходи и субсидия и нов стандарт създават възможности за повишаване на художественото ниво на театралните и музикални спектакли, както и на създаване на мащабни качествени произведения, които да достигат до по-широка публика и да създават устойчив интерес към българското сценично изкуство. Предлагаме за тези дейности по програма „Сценични изкуства“ да бъде осигурено допълнително увеличение на разходите с още 10 760 хил. лева, в т.ч само за Националния институт „Софийска филхармония“ (1 200 хил.лв.) и за ТМПЦ – Разград (70 хил.лв.).

- **Основен приоритет в областта на политиката за опазване на културното наследство** са археологическите проучвания, консервацията и реставрацията на недвижими културни ценности. За тези дейности в последните години бяха предвидени едва по 1000 хил. лева годишно, а за 2017 г. – 2 000 хил. лева. В областта на опазването на недвижимото културно наследство:

- За археологически проучвания, консервация и реставрация на археологически недвижими културни ценности – 5 000 хил. лева за 2018 г.

- За консервация и реставрация на архитектурни и художествени недвижими културни ценности – 3 000 хил. лева за 2018 г.

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

- За изготвяне на Планове за опазване и управление на недвижими културни ценности, вписани в Списъка на световното наследство или в индикативната листа на Република България, както и за археологически резервати – 1 500 хил. лева за 2018 г.
 - За изготвяне на номинационни досиета за вписване в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО – 500 хил. лева за 2018 г.
 - За опазване и представяне на движимото културно наследство предлагаме: нарастване на разходите с 6 600 хил. лева за държавна гаранция за изложби в България и чужбина, за проекти, финансирани на конкурсен принцип, за попълване на фондовете на музеите, за мобилност на колекциите, дигитализация, иновации и образователни програми.
- **За държавните музеи и художествени галерии предлагаме:**

Увеличение от 10 на сто на основния стандарт за издръжка на субсидираната численост, въвеждане на допълващ стандарт за управлявани открити площи, както и субсидираната численост да бъде увеличена със 110 бройки, с което да се обезпечи охраната на трите организации, която според промяна в Закона за МВР, вече няма да се осигурява от служители на МВР за преминаване към финансиране със стандарти на Българска национална филмотека.

За капиталовите разходи предлагаме увеличение от 12 000 хил. лева спрямо утвърдените за 2017 г. и проекта за 2018 г. Осигуряването на средствата за инвестиции ще даде възможност за реконструкция и модернизация, разширяване капацитета и функционалността на сградата на Държавна опера - гр. Пловдив, Националната библиотека, ДО Русе и др.

По бюджетите на общините

Увеличаване на следните разходни стандарти на делегираните от държавата дейности, включени във функция „Почивно дело, култура, регионални дейности“:

- **Регионални библиотеки:** Допълнителни средства за 2018 г. в размер на 12 900 хил.лв. са необходими за:
 - увеличение на единния държавен стандарт с 10% и да стане 14 186 лв. на субсидирана бройка;
 - увеличение на субсидираната численост с 35 бройки;

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

- увеличение на допълващия стандарт през 2018 г. за 27-те библиотеки с 10%;
- прилагане на стандарта за библиотечно-информационно обслужване за цялата мрежа от библиотеки в страната.

- **Музеи и художествени галерии:**

Необходимите допълнителни средства за регионалните и общинските музей и художествени галерии са в размер на 3 150 хил. лв. и са за:

- въвеждане на допълващ стандарт за открити площи на музеите и художествени галерии с регионален характер.
- увеличаване на допълващия стандарт на управляваните закрити площи с площ над 1200 кв.м.
- увеличаване на субсидираната численост с 120 бройки.

- **Народни читалища:**

Общо необходимите средства са в размер на 14 440 хил. лв., като предлагаме да се увеличи стандарта с 20% на субсидирана бройка.

3. Обобщение и цифрово изражение на исканията на КНСБ по Бюджет 2018

По Раздел 1: Искания за повишаване работните заплати на заетите в системите на бюджетна издръжка.

Сектор/Функция	Федерация/Съюз	Искане (в млн.лв.)
Средно образование	СБУ и НУС	248
Висше образование	ВОН	80.75
Здравеопазване	ФСЗ	40.6

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

По

Държавно управление	ФНСДУО	576.6
	НСПС „Огнеборец“	исканите допълнителни средства (277 млн.лв. за МВР) са включени при тези на ФНСДУО
Земеделие	ФНСЗ	37
Транспорт	СТСБ	0.385
Култура	САБ	18.93
	СБМТД	1.533
		Общо: 1 003.798 млн.лв. към Бюджет 2018

Раздел 2: Други искания на КНСБ към Бюджет 2018

Сектор/Функция	Федерация/Съюз	Искане (в млн.лв.)
Средно образование	СБУ и НУС	375
Държавно управление	ФНСДУО	0 (искането не изисква допълнителни средства)

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

	НСПС „Огнеборец“	11.9
Земеделие	ФНСЗ	28
Транспорт	САРБ	13
	СТСБ	26.9
Съобщения	СФС	неостойностени искания
Култура	САБ	30
		Общо: 484.8млн.лв. към Бюджет 2018

Забележка: В тази обобщена справка не са включени исканията на НСФ „Култура” (на стойност около 60 млн. лв.) поради невъзможност да се разграничат допълнителните разходи за заплати от тези за поддръжка, капиталовложения и др.

Общите искания на Конфедерацията на независимите синдикати в България за допълнителни средства в Бюджета за 2018 година възлизат на 1 488.598 млн.лв., от които 1 003.798 за увеличение на РЗ и 484.8 млн.лв. за капиталови разходи и такива за издръжка.